

Dit rapport bestaat uit 5 blz.

VERANDERENDE BEÏNVLOEDING VAN DE ANTI-KERNWAPENSTRIJD IN NEDERLAND

1. Een aantal ontwikkelingen heeft er in 1982 en begin 1983 toe geleid dat de Sovjet-, dan wel Oostblok-beïnvloeding van de anti-kernwapenstrijd in Nederland, en in ruimere zin in West-Europa, een ander aanzien heeft gekregen.

Nationaal viel, door de gewijzigde opstelling van de CPN tegenover de CPSU en de geheel eigen opvattingen van de CPN over de internationale solidariteit met de socialistische landen - zoals uiteindelijk op het 28e partijcongres verwoord - één van de traditionele beïnvloedingsmogelijkheden voor de CPSU weg. Het door de CPN geleide "Samenwerkingsverband Stop de N-bom - Stop de kernwapenwedloop" zette een koers uit, die minder gericht was op eenzijdige ondersteuning van de Sovjet-buitenlandse politiek.

Het Samenwerkingsverband zocht en vond daarop meer en meer aansluiting bij de internationaal in de END-Convention *) georganiseerde vredesbewegingen.

2. Internationaal was de snel groeiende samenwerking tussen de Westeuropese en Amerikaanse vredesbewegingen in de END-Convention en het IPCC **) kennelijk een verschijnsel dat de Sovjets met zorg vervulde. Aanvankelijk werden vele westerse vredesbewegingen, communistisch georiënteerd of niet, door de Sovjets als bruikbare bondgenoten gezien in de strijd tegen de VS om de nucleaire superioriteit. Tot ongenoegen van de Oosteuropese autoriteiten bleken bij een verder voortschrijdende internationale samenwerking, de zogenaamde dissidente- of onafhankelijke vredesbewegingen uit

*) European Campaign for Nuclear Disarmament; zetelt in Groot-Brittannië.

**) International Peace Communication and Coordination Centre, waarbij o.a. het IKV is aangesloten.

Oost-Europa veel meer aantrekkingskracht te hebben voor de westerse vredesbewegingen dan de officiële staatsvredescomités van de Oostbloklanden, georganiseerd binnen de Wereldvredesraad (WVR).

In de inmiddels befaamde "ZHUKOV-brief" - Yuriy ZHUKOV is voorzitter van het Sovjet Peace Committee - verwijten de Sovjets de END-bewegingen af te wijken van de enige ware weg naar vrede, door de schuld van de kernwapenwedloop bij beide grootmachten te leggen en bovendien "de enige echte vredesbewegingen" uit Oost-Europa te weren van de internationale samenwerking.

3. Dit alles leidde ertoe dat de CPSU en in haar verlengde de WVR, enerzijds gedwongen waren in de vredesstrijd andere middelen aan te wenden en anderzijds zich te weer moesten gaan stellen tegen een nieuwe tegenstander van de socialistische wereldvrede, "de westerse vredesbeweging".

Concreet betekende dit dat de Sovjets de activiteiten van de WVR en andere mantelorganisaties, zoals het Internationaal Comité voor Europese Veiligheid en Samenwerking (ICEVS), zijn gaan opvoeren en deze activiteiten de laatste maanden zelfs concurrerend met de westerse bewegingen zijn gaan opzetten. Dit laatste bleek o.a. toen de Sovjets op zeer korte termijn een consultatiebijeenkomst van vredeskrachten in Moskou belegden op 29 en 30 januari 1983, d.w.z. op dezelfde data, waarop reeds lang tevoren een voorbereidingsbijeenkomst voor de END te Berlijn gepland was. De bedoelde activiteiten moeten hun hoogtepunten vinden in bijeenkomsten van de WVR in juni a.s. te Praag.

In Nederland maakte het Oostblokbeïnvloedingsapparaat het verlies van CPN en Samenwerkingsverband goed, door weer gebruik te gaan maken van het welhaast ter ziele gegane Nederlands Comité voor Europese Veiligheid en Samenwerking (NCEVS) en enkele sleutelfiguren daarin

4. Tevens valt er een ware golf van rechtstreeks op Nederlandse organisaties en personen gerichte activiteiten van officiële Oostblok vredescomités te constateren, waarbij geheel in stijl ruim gebruik wordt gemaakt van de Oostblok-inlichtingendiensten. Opvallend hierbij is, dat momenteel niet de USSR en de DDR de boventoon voeren maar Tsjechoslowakije, wat mede wordt veroorzaakt doordat in juni 1983 te Praag een WVR-assemblé plaats heeft.

Ter illustratie:

- In november '82 bezocht een delegatie van het Poolse Comité voor Europese Veiligheid en Samenwerking ons land. Hoewel het hier in feite een delegatie van een bij de WVR aangesloten organisatie betrof, die bovendien volledig gesanctioneerd werd door het Poolse militaire regiem, slaagde de delegatieleider, Miroslav DACKIEWICZ, plv. hoofd van de afdeling buitenland van het CC-PVAP (de Poolse CP) er in de delegatie aan de Nederlandse Pers voor te stellen als "een Pools vredescomité", dat besprekingen met IKV en enkele politieke partijen kwam voeren.
- In september '82 voer een negental Tsjechen, onder voorwendsel een toeristische reis te maken, als vredesmissie per boot door ons land. De Tsjechische ambassaderaad :fungeerde als coördinator. De Tsjechische pers en radio spraken na afloop van een "politieke opdracht in het kader van de internationale strijd voor de vrede".
- In oktober '82 brachten twee vertegenwoordigers van "de Tsjechische vredesbeweging" een bezoek aan ons land. Zij maakten gebruik van een introductie van voorzitter IKV, die zij een maand tevoren op de PUGWASH-conferentie in

in Warschau ontmoet zouden hebben, om in contact te komen met Nederlandse vredesbewegingen. Bij het leggen van contacten, refereerden zij herhaaldelijk aan gemeenschappelijke ervaringen en kennissen in de wereld van de vredesbewegingen en studie- en overlegorganen ten behoeve van vrede en veiligheid (PUGWASH en ICEVS).

Beiden maakten van de gelegenheid gebruik om bij het IKV de Tsjechische consul voor te stellen als degene, die voortaan het contact met het Tsjechische vredescomité zou onderhouden.

- Medio april 1983 zal wederom een delegatie van het Tsjechisch Vredescomité ons land bezoeken. Afspraken met diverse vredesbewegingen werden reeds gemaakt. Oorspronkelijk zou de delegatie onder leiding staan van vice-voorzitter van het Tsjechische Vredescomité.

In plaats van blijkt nu TRAVNICEK de delegatie aan te voeren. Tomas TRAVNICEK is lid CC van de Tsjechoslowaakse CP, vice-voorzitter van het parlement, voorzitter van het voorbereidingscomité voor de WVR assemblé, lid van het presidium van de WVR en vice-voorzitter Nationaal Front, hetgeen aanduidt dat de Tsjechen een bijzonder belang aan het werk van deze delegatie hechten.

Samenvattend kan gesteld worden, dat de drijfveer achter deze Oostblok- en voornamelijk Tsjechische bemoeienis met de Nederlandse

vredesbeweging is het bewerkstelligen van een zo groot en breed mogelijke deelname aan het congres van de WVR in juni 1983 te Praag.

Overigens ziet het er vooralsnog niet naar uit, dat deze opzet volledig zal slagen. Het overgrote deel van de Nederlandse vredesactivisten houdt zich afzijdig. Slechts uit de kringen rond het NCEVS valt deelname te verwachten, terwijl het NCEVS er wellicht in zal slagen een klein aantal individueel optredende "deskundigen op het terrein van oorlog en vrede" voor deze bijeenkomst te interesseren.

8 april 1983.